

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kdy se vyplatí patentovat umělou inteligenci (AI)?

Umělá inteligence (Artificial Intelligence – AI) a její právní ochrana je téma, které v současnosti značně rezonuje v mnoha odvětvích. S nárůstem počtu řešení využívajících systémy umělé inteligence pak logicky vyvstávají i otázky její efektivní a účinné právní ochrany. V tomto příspěvku se proto pokusíme stručně shrnout naše praktické zkušenosti v této oblasti, a to se zaměřením na ochranu těchto systémů prostřednictvím patentů.

Pojem systémy umělé inteligence (AI) lze definovat mnoha způsoby. V zásadě se však jedná o softwarové či hardwarové systémy, které (i) sbírají informace o svém okolí (digitálním či fyzickém), (ii) získaná data zpracovávají (tj. vyhodnocují a interpretují) a (iii) na základě výsledku tohoto zpracování autonomně vykonají určitou akci za účelem splnění předem určeného úkolu.^[1] Aplikačním výstupem AI je tak ve většině případů software, resp. počítačový program, inkorporující různé algoritmy či matematické postupy.

Z právního hlediska AI zpravidla představuje autorské dílo chráněné dle aplikovatelných autorskoprávních předpisů (jako počítačový program),^[2] popř. know-how či obchodní tajemství. Vzhledem k tomu, že právní ochranu autorským dílům poskytuje na základě komplexního systému mezinárodních smluv většina zemí světa a k uplatnění autorských práv zpravidla není nutné absolvovat žádnou registrační proceduru,^[3] představuje autorskoprávní ochrana AI sama o sobě poměrně efektivní nástroj, jak chránit AI v domácím prostředí i v zahraničí.

Co se týče patentování AI, tak tato možnost dle našeho názoru přichází v úvahu spíše v případech, kdy předmětné AI řešení dosahuje kvalit unikátního, popř. přelomového vynálezu s dlouhodobou průmyslovou využitelností. Patentová řízení totiž trvají zpravidla řadu let a v případě podání patentové přihlášky v několika jurisdikcích (což je tradičně případ AI) jsou také velice nákladná. Mimo správní poplatky příslušných správních úřadů totiž vyžadují zapojení množství právních i technických odborníků, popř. překladatelů, jejichž odměny nejsou symbolické. Celkové náklady na získání požadované patentové ochrany se tak zpravidla budou pohybovat v řádech vyšších statisíců až milionů korun českých.

Dále je nutné vzít v potaz, že patentová přihláška AI řešení rozhodně není pouhou formalitou vedoucí bez dalšího k získání patentu. V České republice i v rámci zemí Evropské patentové úmluvy je totiž možné patentovat pouze tzv. vynálezy realizované počítačovým programem (CII),^[4] díky čemuž je prokázání patentové způsobilosti či vynálezecké činnosti u AI řešení v evropských poměrech poměrně komplikované. Na druhou stranu některé zámořské jurisdikce, zejména USA a Japonsko, se k patentování počítačových programů, resp. AI staví příznivěji. Konkrétní specifika národních patentových řízení a šanci na získání patentu pro konkrétní AI řešení je tak vždy nutné konzultovat s lokálními patentovými zástupci.

V kontextu výše uvedeného by tedy jakémukoli podání patentové přihlášky na AI řešení mělo předcházet následující:

1. Provedení právně-technické analýzy, která posoudí povahu předmětného AI řešení a možnosti jeho právní ochrany.

2. Potvrzení, že pro dané AI řešení dává obchodně i právně smysl získat patentovou ochranu.
3. Stanovení cílových zemí, kde je získání patentů vhodné pro bezproblémovou komercializaci příslušného AI řešení.
4. Zajištění finančních prostředků pro patentová řízení v jednotlivých zemích včetně odměn odborných poradců.
5. Volba spolehlivého a zkušeného patentového zástupce, který bude schopen pochopit jakým způsobem AI funguje, zvolit odpovídající patentovou strategii a správně připravit patentovou přihlášku.

Ani v případě splnění výše uvedených podmínek však nelze vyloučit, že předmětné AI řešení nebude splňovat některé z kritérií pro udělení patentu, zejména novost či vynálezeckou činnost. To pak může vést i k zamítavým rozhodnutím příslušných úřadů, zejména pak ve striktním evropském legislativním rámci.

Lze tedy shrnout, že patentování systémů umělé inteligence je nákladný běh na dlouhou trať s nejistým výsledkem, a proto před zahájením jakýchkoli kroků vedoucích k získání patentu v této vysoce specifické oblasti doporučujeme zvážit všechna pro i proti opravdu důkladně. Úspěšné získání patentu v tomto „oboru budoucnosti“ se nicméně může stát nakonec pomyslným zlatým vejcem daného majitele patentu.

JUDr. Jan Diblík,
partner

Mgr. Michal Kandrác,
koncipient

HAVEL & PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE

[HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář](#)

Florentinum, recepce A

Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelpartners.cz

[1] Skupina Evropské komise AI HLEG. Definice AI: Hlavní schopnosti a disciplíny, s. 1. K dispozici >>> [zde](#).

[2] Viz § 2 odst. 2 a § 65 zákona č. [121/2000](#) Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

[3] Výjimku tvoří např. USA se svým institutem registrovaného autorského práva (tzv. registered copyright).

[4] Jedná se především o počítačové programy mající technický charakter (např. robotické vynálezy) anebo dodatečný technický účinek přesahující běžnou interakci mezi počítačem a software (např. počítačové programy vedoucí k technickým změnám v rámci samotného počítače). Rozhodnutí Technického stížnostního senátu Evropského patentového úřadu ve věci IBM I ze dne 1. července 1998, sp. zn. T 1173/97.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)
- [Lichevní smlouva ve světle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 6. 2025, sp. zn. 28 Cdo 2378/2024](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Reakce na článek: Komentář – smutná realita výmazů exekutorského zástavního práva z katastru nemovitostí](#)
- [Povinnost zajištění gramotnosti dle AI Aktu a její naplňování v praxi](#)